

پیشنهادهایی برای بهبود تایپ کمپیوتری

از: منیژه نادری
سپتامبر ۲۰۰۷، هالند

انسان از آغاز پیدایش تا کنون در جستجوی آن بوده است تا برای بهتر زیستن به گونه‌ی در هر موردی برایش سهولت ایجاد کند و از نخستین تجاربتش در نوشتن در روی سنگ و پوست حیوانات، تا امروز که عصر کمپیوتر و دیجیتال است، تلاش می‌ورزد هرچه بیشتر راه‌های ساده و آسانتری را دریابد. اگر شیوه‌ها و ابزار چاپ دو دهه پیش را با امروز مقایسه کنیم، می‌بینیم که بعد از رواج یافتن کمپیوتر پیشرفت‌های شگرفی در این راستا به میان آمده است.

ایجاد این سهولت‌ها از یک طرف به فن طباعت و چاپ و دست اندرکاران این عرصه خدمت بزرگی بوده است، مگر از سوی دیگر از تعداد کارگران این گستره کاسته است و هزارها نفر بیکار شده‌اند. همچنان زمینه تهیه و چاپ کتب، مجلات و دیگر نشریات آنقدر ساده شده که بخش بزرگ مطابع که در گذشته روند حروف چینی و صفحه‌سازی کتب و نشریات را در بر می‌گرفت، اینک در محدوده‌ی روی میز کار و یک پایه کمپیوتر خلاصه شده است.

برای استفاده این تکنالوژی مدرن باید آشنایی لازم با آن داشته باشیم. گاهی در جریان استفاده کمپیوتر به دشواری‌های مواجه می‌شویم. مثلاً اتفاق می‌افتد که تمام نوشته‌های ما نابود شود و یا نوشته‌ی را گم کنیم، روزها سراغ آن بگردیم و آن را نیابیم. سپس تجربه می‌گیریم که برای اینکه بار دیگر با چنین مشکلی مواجه نشویم، باید یک کاپی از کارهای خود در یک HardDisk جدا و یا Memory Stick یا سی‌دی داشته باشیم.

خودم نیز این تجارب را پشت سر گذاشته‌ام و از هر اشتباهم آموخته‌ام. یکی از مشکلاتی که همیشه برایم بسیار وقتگیر بوده است، تایپ مطالب و نوشته‌ها به زبان‌های پشتو و اردو بوده است. زمانی که با کیبورد فارسی مصروف می‌بودم و دفعتاً می‌خواستم متنی را به پشتو تایپ کنم؛ چون در فارسی و انگلیسی تیزتر تایپ می‌کنم، استفاده کیبورد مختلف پشتو برایم بسیار دشوار می‌بود و به ویژه که هم از سرعت کار کاسته میشد و هم بالای دماغ فشار زیاد وارد می‌شد. به این سبب در جستجوی آن شدم تا راه حل بهتری پیدا کنم. خوشبختانه موفق شدم و حال می‌توانم از کیبورد استاندارد فارسی در تایپ متن‌های پشتو و اردو استفاده کنم. شاید برای خواننده جالب باشد که چگونه با کیبورد فارسی که حروف پشتو و اردو در آن نیست، می‌توان به آن زبان‌ها نیز تایپ کرد. هدف از نوشتن این برگه نیز همین است که خواستم این سهولت کوچک را در اختیار آنانی که به این مشکل مواجه‌اند، بگذارم.

اگر شما راه حلی برای تغییر دادن جا‌های حروف کیبورد در کمپیوتر بلد باشید، نیازی به خواندن این سطور نخواهید داشت در غیر آن این روش تایپ را به شما پیشنهاد مینمایم:

به گونه‌ی مثال می‌خواهیم یک متن پشتو را تایپ کنیم و صرف با کیبورد فارسی بلد استیم. برای تایپ آن لازم است یک کاپی از تمام حرف‌های خاص پشتو نزد خود داشته باشیم.

نخست با استفاده از کیبورد فارسی به تایپ متن پشتو شروع می‌کنیم. از این که کیبورد فارسی حرف‌های ویژه زبان پشتو را ندارد، برای هر حرف پشتو یک کد در نظر می‌گیریم. این کد می‌تواند یک و یا دو Character ترکیبی باشد. من برای آسانی کار کدهای ترکیبی معادل حروف پشتو را چنین در نظر می‌گیرم:

پ = ت * خ = ح * د = د * ح = ح & ر = ر * ز = ز * بن = ش *

گ = ک * ن = ن * ی = ی * ی = ی & ی = ی ^ ی = ی \$

ولی شما می‌توانید مطابق میل تان کود های ویژه خود را بسازید، تا بتوانید آن را خوبتر به خاطر سپارید. به همین قسم برای هر حرفی که از لست مانده است، یک کود ترکیبی که بعداً باید آن را به سادگی به خاطر سپرد، در نظر بگیرید. البته باید ترکیبی را که به کار می‌برید، در جایی از اصل مطلب به کار نرفته باشد، زیرا هنگام جانشین ساختن کود ها به حروف پشتو امکان دارد متن غلط شود. مثلاً اگر (*د) را به (ډ) تبدیل کنیم، تمام «دال» های ستاره دار به (ډ) تبدیل خواهند شد اگر ضرورت باشد که در جایی از متن اصلی «دال» ستاره دار تایپ شود، هرگز کود دال ستاره دار (*د) را انتخاب نکنید و عوض آن مثلاً می‌توانید کود ترکیبی د^ را انتخاب کنید.

به همین ترتیب مطلب را تایپ کنید و در اخیر با استفاده از کوماند Find and Replace می‌توانید هر یک از کود ها را به حرف مربوطه آن تبدیل کنید و نوشته تایپ شده را تکمیل سازید.

به طور نمونه می‌خواهیم پارچه شعری از پیر محمد کاروان را که به زبان پشتو است، تایپ کنیم. با در نظر داشت کود های انتخابی، سروده را این گونه تایپ می‌کنیم.

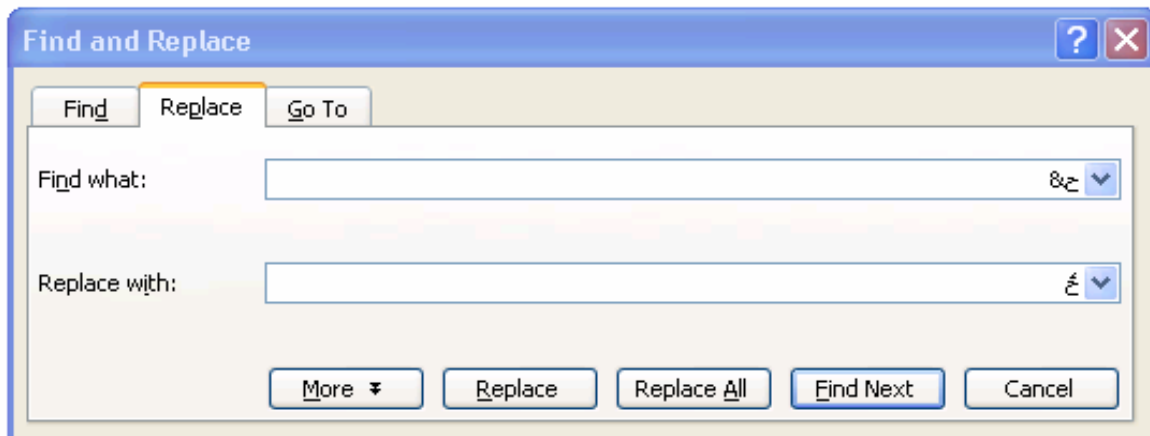
وخت به راح & ی^ چي & غاش * د زهرو به ش * امارنه لری^
 منصور به گرح & ی^ مستانه ملا به دار نه لری^
 مارغان دی & راشی^ زمونز * لپونکی & دی & ح & الی & وکر * ی^
 گرمونش * تر نه لری^ کلی مو چنار نه لری^
 مینی & گيله په غریونیولی & انداز داسی & وکر * ه:
 خلک به خپلو کارو بوخت دی^ په ما کارنه لری^
 وخیل تارونه پی & سندروته زندگی \$ جور * یز * ی^
 کوم یو رباب چي & مطرب نه لری^، شاتار نه لری^
 ح * ن * و ته ح * ن * د * و رکر * چي & خلک به رن * ا پسی & مری^
 د کلی^ لمر تندر نیولی دی سهار نه لری^
 راشه ح * اروان پی & شه کاروان پی & کر * ه د ذوق لیونی^
 په غرونو سر دی^ د سندرو ش * ارته لارنه لری^

بعد از این که شعر تایپ شد، به ترتیب تمام کود ها را به حروف مربوطه آن تبدیل کنید؛ طوری که: از مینوی Edit نخست Replace را انتخاب کنید. این صفحه ظاهر می‌شود:

حال از نخستین کود تایپ شده شروع می کنیم. برای کمپیوتر میگوییم که تمام (ح &) را به (خ) تبدیل کند.

ت = ت * ح = ح * د = د * ح = ح & ر = ر * ز = ز * ش = ش *
 گ = ک * ن = ن * ی = ی * ی = ی & ی = ی ^ ی = ی - ی = ی

وخت به راح & ی ^ چی & غاش * د زهرو به ش * مارنه لری ^
 منصور به گر ح & ی ^ مستانه ملا به دار نه لری ^
 مارغان دی & راشی ^ زمونز * لیونکی & دی & ح & الی & وکر * ی ^
 غرمونش * تر نه لری ^ کلی مو چنار نه لری ^

و سپس Replace All را فشار میدهیم. این پیام در کمپیوتر ظاهر میشود:

Word has completed its search of the document and has made replacements.

و نوشته تایپ شده به اینگونه تغییر می کند:

وخت به راحی ^ چی & غاش * د زهرو به ش * امارنه لری ^
 منصور به گرخی ^ مستانه ملا به دار نه لری ^
 مارغان دی & راشی ^ زمونز * لیونکی & دی & حالی & وکر * ی ^
 غرمونش * تر نه لری ^ کلی مو چنار نه لری ^
 مینی & گیله په غریونیولی & انداز داسی & وکر * ه:
 خلک به خپلو کارو بوخت دی ^ په ما کارنه لری ^
 وخیل تارونه یی & سندروته زندگی \$ جور * یز * ی ^
 کوم یو رباب چی & مطرب نه لری ^، شاتار نه لری ^
 ح * ن * و ته ح * ن * د * ورکر * چی & خلک به رن * ا پسی & مری ^
 د کلی ^ لمر تندر نیولی دی سهار نه لری ^
 راشه ح * اروان یی & شه کاروان یی & کر * ه د ذوق لیونی ^
 په غرونو سر دی ^ د سندرو ش * ارته لارنه لری ^

حال با استفاده از طریقه Replace تمام ی^ را به (ي) تبدیل میکنیم. می بینیم که ۱۹ بار کود ی^ را تایپ کرده ایم و در یک عملیه به همه آنها به (ي) تبدیل می شود.

به همینگونه تمام کود ها را به حروف مربوطه آن تبدیل می کنیم و در اخیر نوشته به شکل اصلی آن بدست می آید.

وخت به راخي چي غابن د زهرو به بنامارنه لري
منصور به گرخي مستانه ملا به دار نه لري
مارغان دي راشي زمونز لپونكي دي خالي وکري
غرمونبتر نه لري کلي مو چنار نه لري
ميني گيله په غريونيولي انداز داسي وکړه:
خلک به خپلو کارو بوخت دي په ما کارنه لري
وخيپ تارونه يي سندروته زندی جوريري
کوم يو رباب چي مطرب نه لري، شاتار نه لري
خيو ته خنډ ورکړ چي خلک به رنا پسي مري
د کلي لمر تندر نيولي دي سهارنه لري
راشه خاروان يي شه کاروان يي کړه د ذوق ليوني
په غرونو سر دي د سندرو بنارته لارنه لري

بايد به خاطر داشته باشيم که تايپ فاصله های اضافی در میان کود ها و يا در هنگام تطبيق کماند Replace سبب می شود که نتیجه درست از کار خود نگیريم. پس بايد متوجه باشيم که در جريان کار فاصله های اضافی در شروع، میان و آخر کودها تايپ نکنيم.

این طریقه بعد از یک تمرین کوتاه بسیار ساده و قابل استفاده است و به خصوص اگر خواسته باشيم کتاب و يا نوشته چندین صفحه يي را تايپ کنیم، مؤثریت آن را خوبتر میدانيم. همچنان اگر گاهی بخواهيم در کمپيوتر دیگری که چند حرف کيبورد آن فرق داشته باشد، چیزی تايپ کنیم، ميتوانيم با استفاده از این روش کار خود را ساده سازيم.

دوست دارم خوانندگانی که از این روش استفاده خواهند کرد، نظر شان را براي بفرستند و يا اگر پرسشی در زمینه دارند، لطفاً تماس گیرند.

نشانی های الکترونیکی: www.shahmoama.com shahmoama@yahoo.com